

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.26/2-76-4441

Chișinău

26 aprilie 2023

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 74 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare *proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 245 din 26 aprilie 2023.*

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de hotărâre a Parlamentului este Ministerul Culturii.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea proiectului de hotărâre a Parlamentului (în limba română - 1 filă și în limba rusă - 1 filă);
2. Proiectul de hotărâre a Parlamentului (în limba română - 2 file și în limba rusă - 2 file);
3. Nota informativă - 3 file;
4. Sinteza obiecțiilor și propunerilor - 3 file;
5. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție - 5 file;
6. Avizul Ministerului Justiției - 2 file;
7. Alte avize - 4 file.

Secretar general adjunct al Guvernului

Roman CAZAN

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>148</u>		
" <u>27</u> "	<u>04</u>	20 <u>23</u>
Ora _____		

Ex O. Bordan
Tel: 250-329

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 245

din 26 aprilie 2023

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de hotărâre a Parlamentului
privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova
ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul culturii

Sergiu Prodan

Ministrul justiției

Veronica Mihailov-Moraru

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE

**privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova
ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993**

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. – Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 15-17, art. 24), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În capitolul „ZONA DE CENTRU”:

1) compartimentul „Municipiul Chișinău” se completează cu următoarele poziții:

„384.4	Chișinău, str. Aeroport, nr. 16	Clădirea Aerogării „Chișinău-Revaca”	1960	Ist., Arhit.	N
384.5	Chișinău, bd. Dacia, nr. 56 (pe teritoriul Muzeului Satului din Chișinău)	Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” (Biserica de lemn „Sf. Treime” din satul Hirișeni, raionul Telenești)	1820, strămutată din satul Hirișeni, raionul Telenești în Chișinău și restaurată în 2010	Arhit.	N
384.6	Chișinău, bd. Dacia, nr. 56 (pe teritoriul Muzeului Satului din Chișinău)	Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” (Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din satul Gîrbova, raionul Ocnîța)	1908, strămutată din satul Gîrbova, raionul Ocnîța în Chișinău și restaurată în 2020	Arhit.	N”;

2) compartimentul „Raionul Nisporeni” se completează cu următoarea poziție:

„805.1	Nisporeni, str. Alexandru cel Bun, nr. 3	Edificiul Casei Naționale (în prezent sediul Casei de cultură)	1926	Arhit.	N”;
--------	--	--	------	--------	-----

3) la compartimentul „Raionul Telenești”, poziția 1504 se exclude;

4) compartimentul „Municipiul Bălți” se completează cu următoarea poziție:

„43.	Bălți, str. Victoriei , nr. 49	Ansamblu de construcții industriale utilizate în scopul de producție, maturare și păstrare a divinului, precum și în scopuri turistice, ale S.A. „Barza Albă”	1954 - 1970	Arhit.	N”.
------	-----------------------------------	---	-------------	--------	-----

2. În capitolul „ZONA DE NORD”:

1) la compartimentul „Raionul Edineț”, poziția 846 se exclude;

2) la compartimentul „Raionul Ocnița”, poziția 1718 se exclude;

3) compartimentul „Raionul Rezina” se completează cu următoarea poziție:

„1832.1	Buciușca	Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”	1913-1916	Arhit.	N”.
---------	----------	---	-----------	--------	-----

3. În capitolul „ZONA DE SUD”, la compartimentul „Raionul Vulcănești”, poziția 414 se exclude.

Președintele Parlamentului

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea
Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat,
aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993

1. Numele inițiatorului și a autorului, precum și a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 1531/1993 este elaborat de către Ministerul Culturii (în continuare - MC).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite
<p>Proiectul de hotărâre a Parlamentului privind modificarea Registrului monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat (în continuare - Registrul monumentelor) este elaborat în temeiul prevederilor art. 18 din Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor (în continuare – Legea nr. 1530/1993), întru executarea prevederilor Legii nr. 238/2022 cu privire la acordarea statutului de obiect al patrimoniului cultural-național al Republicii Moldova bunurilor S.A. „Barza Albă”, precum și în baza propunerilor privind inițierea procedurii de clasare a unor bunuri imobile prezentate în adresa MC de către: Uniunea Veteranilor Aviației Civile a Republicii Moldova; Comunitatea Religioasă Parohia cu hramul „Sf. Arhanghel Mihail” din s. Bucișca, raionul Rezina; Primăria orașului Nisporeni și Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală.</p> <p>Totodată, în urma investigațiilor <i>in situ</i> efectuate de către Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor au fost constatate următoarele înregistrări eronate în Registrul monumentelor: poziția 846 din Capitolul Zona de Nord, compartiment Raionul Edineț, la care eronat a fost înscrisă biserica de lemn „Sf. Arhanghel Mihail” din s. Burlănești, care la momentul aprobării Registrului monumentelor nu exista, aceasta fiind demolată în anul 1990 și înlocuită cu o biserică nouă de piatră; și poziția 414 din Capitolul Zona de Sud, compartiment Raionul Vulcănești, la care eronat a fost înscrisă biserica ortodoxă „Sf. Spiridon” din s. Văleni, care la momentul aprobării Registrului monumentelor nu exista, aceasta fiind demolată în anii 1969-1970.</p> <p>Finalitățile urmărite prin adoptarea proiectului de hotărâre a Parlamentului sunt:</p> <ul style="list-style-type: none">- luarea sub protecția statului a bunurilor de patrimoniu cultural-istorice vizate în proiect, în scopul păstrării autenticității și punerii în valoare a acestora în calitate de elemente ale patrimoniului cultural național, accentuând însemnătatea lor pentru circuitul vieții cotidiene, astfel contribuind la dezvoltarea durabilă a economiei țării;- actualizarea Registrului monumentelor prin modificarea adresei actuale a bisericilor de lemn din s. Hirîșeni, r-nul Telenești și din s. Gîrbova, r-nul Ocnița strămutate pe terenul Muzeului Satului din Chișinău, cu excluderea pozițiilor 1504 (Zona Centru) și 1718 (Zona de Nord) la care aceste monumente sunt actualmente înregistrate, precum și prin excluderea înregistrărilor eronate de la pozițiile 846 (s. Burlănești) și 414 (s. Văleni) menționate supra.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
<p>Proiectul de hotărâre a Parlamentului conține următoarele prevederi principale:</p> <p>1) Atribuirea statutului de monument de categorie națională unui bun imobil din municipiul Chișinău, unui bun imobil din or. Nisporeni, ansamblului de construcții industriale ale S.A. „Barza Albă” din municipiul Bălți, unui bun imobil din satul Bucișca, r-nul Rezina, respectiv, înscrisura acestora în Registrul monumentelor, ceea ce constituie elemente noi pentru Registrul monumentelor;</p> <p>2) Înscrisura la compartimentul „Municipiul Chișinău” a bisericilor de lemn din s. Hirîșeni, r-nul Telenești și din s. Gîrbova, r-nul Ocnița strămutate pe terenul Muzeului Satului din Chișinău, cu concomitentă excludere a pozițiilor 1504 (Raionul Telenești) și 1718 (Raionul Ocnița), din Compartimentul Zona Centru și, respectiv Zona de Nord, dat fiind faptul că aceste bunuri și-au schimbat localizarea (adresa) după strămutare.</p>

3) Excluderea înscrisurilor eronate de la pozițiile 846 (s. Burlănești, raionul Edineț) și 414 (s. Văleni, raionul Vulcănești).

Astfel, la punctul 1 sbp. 1) din proiectul de hotărâre a Parlamentului se prevede completarea compartimentului „Municipiul Chișinău” cu următoarele elemente/poziții noi:

384.4 Chișinău, str. Aeroport, nr. 16 / Clădirea Aerogării „Chișinău-Revaca” / 1960 / Ist., Arhit. / N”;

384.5 Chișinău, bd. Dacia , nr. 56 ((pe teritoriul Muzeului Satului din Chișinău) / Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” (Biserica de lemn „Sf. Treime” din satul Hirișeni, raionul Telenești) / 1820, strămutată din satul Hirișeni, raionul Telenești în Chișinău și restaurată în 2010/ Arhit. / N”;

384.6 Chișinău, bd. Dacia , nr. 56 (pe teritoriul Muzeului Satului din Chișinău) / Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” (Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din satul Gîrbova, raionul Ocnîța) / 1908, strămutată din satul Gîrbova, raionul Ocnîța în Chișinău și restaurată în 2020/ Arhit. / N”;

la sbp. 2) se prevede completarea compartimentului „Raionul Nisporeni” cu o poziție nouă cu următorul cuprins: 805.1 / Nisporeni, str. Alexandru cel Bun, nr. 3 / Edificiul Casei Naționale (în prezent sediul Casei de cultură) / 1926 / Arhit. / N”;

la sbp. 3) se prevede excluderea poziției 1504 din compartimentul „Raionul Telenești”;

la sbp. 4) se prevede completarea compartimentului „Municipiul Bălți” cu o poziție nouă, cu următorul cuprins: 43. / Bălți, str. Victoriei, nr. 49 / Ansamblu de construcții industriale utilizate în scopul de producție, maturare și păstrare a divinului, precum și în scopuri turistice, ale S.A. „Barza Albă” / 1954 - 1970/ Arhit. / N.

La punctul 2 se prevăd modificări la capitolul „Zona de Nord” după cum urmează:

la sbp. 1) la compartimentul „Raionul Edineț” poziția 846 se exclude;

la sbp. 2) se prevede excluderea poziției 1718 din compartimentul „Raionul Ocnîța”;

la sbp. 3) se prevede completarea compartimentului „Raionul Rezina” cu o poziție nouă care va avea următorul cuprins: 1832.1/ Buciușca / Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” /1913-1916/Arhit./ N.

La punctul 3 se prevăd modificări la capitolul „Zona de Sud” prin excluderea poziției 414 din compartimentul „Raionul Vulcănești”.

În conformitate cu prevederile art. 19 din Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, MC a aprobat avizele Consiliului Național al Monumentelor Istorice privind clasarea bunurilor imobile menționate supra și a informat autoritățile publice locale responsabile teritorial, proprietarii, gestionarii bunurilor imobile despre demararea procesului de înscriere în Registrul monumentelor a bunurilor vizate în proiect.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor prezentei hotărâri a Parlamentului nu necesită alocări financiare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare în sistemul actelor normative în vigoare

Prezentul proiect de hotărâre a Parlamentului se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea altor acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul a fost avizat de Agenția Proprietății Publice (nr.06-04-1568 din 13.03.2023), Ministerul Finanțelor (nr.07/1-03/18/356 din 15.03.2023), Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (nr. 21-1361 din 07.03.2023).

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Culturii www.mc.gov.md, directoriul *Transparența, secțiunea Inițierea elaborării deciziilor*.

8. Constatările expertizei anticorupție

Conform Raportului expertizei anticorupție nr.ELP23/8622 din 28.03.2023, remis prin scrisoarea nr. 06/2/5102 din 28.03.2023:

- Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie, precum și consultarea publică a acestuia.

- Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.
- În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și nu necesită efectuarea expertizei de compatibilitate.

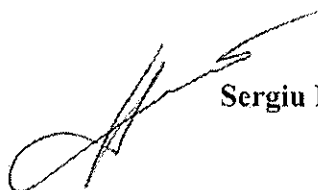
10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de hotărâre este ajustat conform propunerilor și obiecțiilor expuse în expertiza juridică asupra proiectului, efectuată de către Ministerul Justiției (nr. 04/1-2240 din 20.03.2023).

11. Constatările altor expertize

Nu sunt necesare.

Ministrul culturii

Sergiu PRODAN

Ex.: Rita Garconița
Direcția patrimoniu cultural
Tel.: 022 823814, e-mail: rita.garconita@mc.gov.md